

Najprej spoznajte vplive na gibanje vrednosti zlata, preglejte svoj naložbeni načrt. Zlato je lahko zelo dobra naložba, vendar ne prinaša čudežev, ampak uravnesi portfelj, vlagatelja pa lahko zaščiti ob padcih drugih finančnih produktov. (Foto: Reuters)

Vrnitev zlatih časov

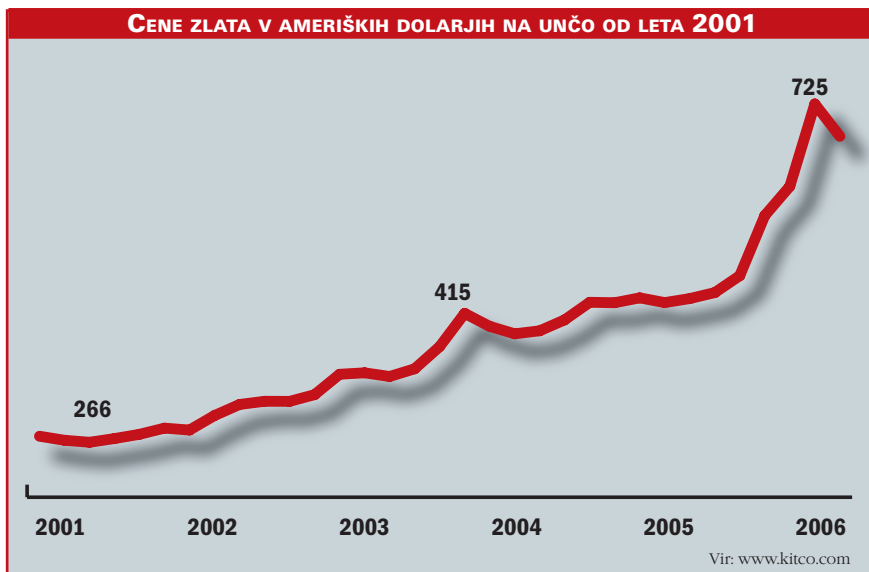
V Sloveniji se naložbe v to plemenito kovino počasi povečuje

Če vam nekdo reče, da ste vredni suhega zlata, to pomeni, da vas visoko ceni. Zlato vsekakor nosi simboliko prestiža, vendar pa je naložbena plat povsem realna in ima zakonitosti. Cene zlata so danes najvišje v zadnjih petindvajsetih letih, zaradi globalne politične situacije in povpraševanja v Indiji in na Kitajskem pa se napoveduje, da bi lahko srednjeročno še zrasle. Sicer pa je zlato primerno za uravnovešanje vlagateljevega portfelja, ker gibanje cen ni povezano z drugimi finančnimi instrumenti, njegova prednost pa je, ne boste verjeli, da promet z zlatom ni obdavčen.

Če so se vlaganja v različne vrednotne papirje, vzajemne sklade in nepremičnine v Sloveniji kar prijetela, pa je vlaganje v zlato še povsem na začetku. Kot pravi Irena Moro, direktorica podjetja Moro&Kunst, ki v Sloveniji prodaja in odkupuje zlato, Slovenci te kovine še niso prepoznali kot resno naložbo.

Za zlato velja, da njegova vrednost ni povezana z drugimi naložbami, zato ga nekateri finančni strokovnjaki priporočajo kot naložbo za uravnovešanje portfelja. Poleg tega velja, da vrednost zlata skokovito

CENE ZLATA V AMERIŠKIH DOLARJIH NA UNČO OD LETA 2001

PROVIZIJE PRI PRODAJI ZLATA V %

1 gram unča (31,1035 grama)	lahko tudi več kot 50 odstotkov
100 gramov	4,8
250 gramov	3,5
500 gramov	3,06

Vir: Moro&Kunst

Zlati kovanci se prav tako prodajajo po borzni vrednosti,

čepav imajo vtisnjeno nominalno vrednost. Je pa zaradi zahtevnejšega postopka provizija pri nakupu višja. Zmotno velja, da imajo kovanci numizmatično vrednost, to se zaradi premajhnih serij dogaja le pri kovancih, ki smo jih izdali v Sloveniji. Na kovancu so poleg nominalne vrednosti vtisnjeni tudi motiv, ime kovanca, čistina zlata, teža in znak kovnice. (Foto: Moro&Kunst)

raste ob visoki inflaciji, padanju vrednosti nacionalne valute in predvsem ob dogodkih, ki močno vplivajo na gospodarsko stabilnost države. V času rasti vrednostnih papirjev in stabilnosti denarne valute pa vrednost zlata pada.

Vrednosti zlata imajo svoje poti. Urednik spletnega portala Finančna točka Črt Jakhel pravi, da je vrednost odvisna predvsem od gibanja vročega denarja, kratkih nasvetov in sklepov pa se izogiba.

Bolj konkreten je Matej Tomažin, ki trdi, da na vrednost zlata vplivajo različni dogodki, najbolj pa morebitne spremembe obrestnih mer, spremembe strukturnih prodajalcev ali kupcev, kot so centralne banke, ter geopolitične krize. Trenutno so zaradi politične nestabilnosti in možnega padca ameriškega dolarja naložbe v zlato primerne za vsakega vlagatelja. Dodaja še, da so odvisne od posameznikove pripravljenosti, da sprejme tveganje. Sicer je zlato v osnovi hranilec vrednosti, čepav bi temu v zadnjih desetletjih lahko ugovarjali. Omenimo še, da je njegova cena določena v ameriških dolarjih, kar prinaša tudi valutno tveganje.

Da je trgovina z zlatom v Sloveniji nerazvita, dokazuje tudi to, da nimamo nobene neodvisne ustanove, ki bi lahko dajala izjave o vrednostih in trgu ali posredovala informacije v zvezi z naložbami. Nekaj vprašanj smo poslali na Banko Slovenije, kjer pa so nam odgovorili, da sicer spremljajo dogajanje na trgu, vendar v zvezi s tem ne morejo dajati nobenih izjav.

Zlato danes kotira visoko. Šestega julija popoldne je bilo treba za unčo (31,1035 grama) odšteti 626 ameriških dolarjev, po napovedih investicijskih družb pa bi se lahko srednjeročno cena še precej dvignila. Vendar pa so napovedi zelo nevhvaležne in se nanje ni moč ozirati. Treba je poznati svoj naložbeni načrt ter zakonitosti naložb in se temu primerno obnašati.

Vrednost zlata se je v zadnjem času zelo povečala, kar pa še ne pomeni, da bo tako tudi v prihodnje. V zadnjih petih letih je cena zrastle za 136 odstotkov, v zadnjem letu za 48 odstotkov, v treh mesecih pa za 6,43 odstotka. Maja je bila rast visoka, sledila pa ji je junijska korekcija oziroma padec vrednosti. Po podatkih Gorenjske borznoposredniške hiše je vrednost zlata trenutno na

▲ Dobra novica

Višja proizvodnja

Industrijska podjetja v Sloveniji so po začasnih podatkih lani proizvedla in prodala za približno 3904 milijarde tolarjev industrijskih proizvodov in storitev, kar je za slabih osem odstotkov več kot leto pred tem. Skoraj 67 odstotkov prodaje industrijskih proizvodov in storitev je bilo opravljeno na tujih trgih. Med predelovalnimi dejavnostmi je v ospredju proizvodnja kovin in kovinskih izdelkov (15,3 odstotka), s približno 12-odstotnimi deleži pa sledijo kemija, stroji in naprave ter proizvodnja vozil in plovil.

PRODAJA INDUSTRIJSKIH PROIZVODOV IN STORITEV (V MILIJARDAH SIT)

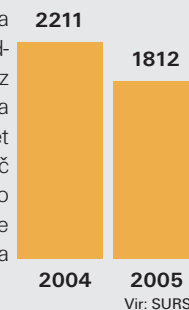

▼ Slaba novica

Lani manj namakanja

V letu 2005 je bilo namakanih 1812 hektarov kmetijskih zemljišč, kar je za 22,2 odstotka manj kot predlani. Kar 95 odstotkov zemljišč so namakali z oroševanjem, pet odstotkov pa kapljičasto. Devetinšestdeset odstotkov namakanih zemljišč so bile njive in vrtovi, preostalo pa sadovnjaki. Za namakanje je bilo porabljenih 2,3 milijona kubičnih metrov vode.

NAMAKANA KMETIJSKA ZEMLJIŠČA (V HEKTARIH)

Trije odgovori: poletni dopust

Koliko časa boste to poletje preželi na dopustu in katere poslovne obveznosti boste takrat opravljali?

Matjaž Gantar, KD Group:

»To poletje bom na dopustu tri tedne. Med počitnicami bom opravljal vse najnujnejše poslovne obveznosti.«

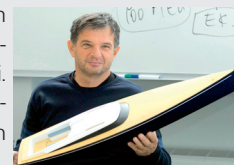
Vinko Može, Aerodrom Ljubljana:

»Zaradi zahtevnega naložbenega cikla bo letos moj dopust le nekaj podaljšanih vikendov v slovenski in hrvaški Istri ter izleti na okoliške hribe.«

Japc Jakopin, Seaway:

»Letos bom na počitnicah od enega do treh tednov, družina želi čim več, vendar me omejujejo poslovne obveznosti. Vsekakor pa bom dosegljiv po elektronski pošti in mobilnem telefonu.«

GOSPODARSTVO V ŠTEVILKAH

Krka ruši Rusijo

Delničarji Krke bodo prejeli 1650 tolarjev bruto dividende na delnico, delničarji pa bodo denar dobili čez približno dva meseca. Tako so določili prejšnji teden na skupščini delničarjev, ko so odločali o porabi 20,3 milijarde tolarjev bilančnega dobička za leto 2005. Za dividende bo tako odšlo 5,6 milijarde, za druge rezerve iz dobička pa so namenili 7,3 milijarde tolarjev, prav toliko bodo prenesli v naslednje leto. Krka je v prvem polletju povečala prodajo za 25 odstotkov, na 82,3 milijarde tolarjev, zato bo večji tudi dobiček ob koncu tega leta. Prodajo so najbolj povečali v vzhodni Evropi, v Rusiji kar za 44 odstotkov, precej višja pa je prodaja tudi v Ukrajini.

V potnih listih Gemaltovi čipi

Za slovenski biometrični potni list bo brezkontaktni čip proizvajalca Gemalto. Tega proizvajalca so izbrali prek javnega razpisa, vrednost pogodbe med podjetjema je skrivnost, določa pa, da do leta 2016 Gemalto dobavi šesto tisoč čipov. Cetus z Gemaltom že sodeluje pri vseh večjih projektih, ki vključujejo tehnologijo pametnih čipov. V Cetusu pravijo, da tehnologijo izdelave pametnih čipov na svetovni ravni obvladuje le malo podjetij, saj sta razvoj in proizvodnja teh izdelkov zahtevna. Gemalto med drugim sodeluje tudi v testnem programu za preizkus varne uporabe Mastercardove pametne kartice PayPass.

Merck kupuje

Nemška farmacevtska družba Merck želi po spodletelem prevzemu družbe Schering prevzeti proizvajalca zdravil Schwarz pharma. Po mnenju strokovnjakov so pogovori med Merckom in Schwarz pharmo realni, vendar je vprašanje, ali so družinski člani pripravljeni prodati svoj 60,3-odstotni delež. V vsakem primeru bo moral Merck za popolni prevzem seči globoko v žep. Schwarz pharma je na borzi vredna približno 3,8 milijarde evrov, lani pa so ustvarili 990 milijonov evrov prihodkov.

Kitajci so začeli voziti

Prodaja avtomobilov na Kitajskem se je v prvi polovici leta povečala. V prvih petih mesecih so proizvajalci prodali 2,97 milijona vozil, kar je 30,8 odstotka več kot v enakem obdobju lani. Od tega se je število prodanih osebnih vozil povečalo za 44 odstotkov, na 2,11 milijona. Skoraj za polovico več avtomobilov je prodal Shanghai GM, ki sta ga ustanovila ameriški General motors in kitajska družba Shanghai automotive industry.

na višji ravni v zadnjih petindvajsetih letih, vendar daleč pod rekordno vrednostjo 850 ameriških dolarjev za unčo. Po nekaterih podatkih pa glede na potrebe v tem trenutku v svetu primanjkuje 248 ton zlata. Kot že rečeno, na ceno vplivajo različni dogodki, ni odveč, če omenimo, da v zadnjem času zaradi večje blaginje veliko zlata kupujejo Kitajci in Indijci.

Z zlatom se ne trguje v zlatarnah. V Sloveniji zlato prodaja in ga odkupuje podjetje Moro&Kunst. Vendar naj takoj opozorimo, da jih zlati nakit in podobno ne zanima, ampak trgujejo le z zlatimi palicami in kovanci. Irena Moro pravi, da je v Sloveniji povpraševanja po tej kovini izredno malo, saj ljudje načeloma ne poznajo teh naložb, vendar pa promet raste.

In kako torej teče nakup? Vlagatelj v njihovi poslovalnici izbere količino zlata in ga kupi po trenutno veljavni borzni ceni. Pri tem mu prodajalec zaračuna provizijo, v katero so vštet proizvodni in drugi manipulativni stroški kovnice, del provizije pa je zaslužek prodajalca. Ko odda naročilo, traja nekaj dni, da dobi naročeno količino zlata, ki ga hrani doma ali pa v bančnih sefih. Podobno je tudi pri prodaji, vendar s to razliko, da se včasih ne prodaja po borznih cenah, saj se lahko najde kupec, ki bi za prodajano zlato plačal več.

Sicer promet poteka približno takole. Kovnice po borzni ceni kupujejo 12,4 kilograma težke zlate palice. Nato kupljeno zlato pretopijo in naredijo manjše zlate palice oziroma kovance, na teh izdelkih pa je poleg drugih podatkov jasno vidna njihova gramatura oziroma teža. Preden pride zlato do investitorjev, ga odkupijo družbe, ki imajo licenco za trgovanje z zlatom in drugimi kovinami.

Druga možnost naložb v zlato je nakup posebnih ETF-skladov. Na splošno gre za zaprte investicijske sklade, ki vlagajo v nekatere gospodarske panoge, geografska območja, nekateri skladi pa vlagajo izključno v zlato. Ti na podlagi vložkov kupujejo tudi fizično zlato. Kot primer lahko navedemo upravljalško družbo Street track gold shares, ki ima v svojem trezorju okoli 376 ton zlata. Vrednost delnic teh skladov je seveda odvisna od cen zlata, kupci pa morajo plačati še provizijo nakupa in prodaje ter davek na kapitalski dobiček.

Vlagatelji na investicijsko zlato ne plačajo davka.

Zlate palice se kupujejo in prodajajo od enega do stotih gramov po borzni

vrednosti. Na njih so vgravirani ime kovnice, gramatura in čistost. Poleg tega je žig podjetja, ki preizkuša čistost zlata, večinoma pa je vtisnjena serijska številka. (Foto: Moro&Kunst)

NASVET STROKOVNJAKA

Tri dobre in tri slabe lastnosti vlaganja v zlato po mnenju finančnega strokovnjaka **Mateja Tomažina**

Prednosti naložbe v zlato:

- fizično zlato lahko hranimo sami,
- fizično zlato lahko otipavamo in gledamo (materialni občutek),
- dobra likvidnost ETF-skladov.

Slabosti naložbe v zlato:

- stroški hrambe fizičnega zlata v sefih,
- slabša likvidnost fizičnega zlata,
- če gre za naložbo v ETF-sklad, obstaja nevarnost nekritja zlata za izdane delnice.

Vlagatelji lahko kupujejo tudi certifikate, ki so izvedeni finančni instrumenti, izdajajo pa jih velike svetovne finančne institucije. Certifikati, ki kotirajo na borzi in se kupujejo po enakih postopkih kot delnice, načeloma sledijo izbranim produktom, ki so na trgu. To so lahko delnice, različni indeksi, panoge in celo surovine ter kovine, med katere sodi tudi zlato.

Investicijsko zlato je v Sloveniji neobdavčeno, tako da vlagatelji ne plačajo davka na dodano vrednost. Še bolj ugodno je, da ne velja niti davek na kapitalski dobiček, ki ga je treba plačati pri vseh drugih naložbah. To je za marsikoga, tudi za pisca članka, veliko presenečanje. Zato smo se obrnili na davčno upravo, kjer so potrdili, da je investicijsko zlato res oproščeno DDV-ja, kar pa ne velja za zlato za nakit ali industrijo. Na Dursu so še povedali, da pri fizičnih osebah niso obdavčeni niti kapitalski dobički, torej razlika med nakupno in prodajno vrednostjo zlata. Pri pravnih osebah in samostojnih podjetnikih posameznikih pa se po pojasnilu davčne uprave zlato obravnava enako kakor druge finančne naložbe. Razlika med nakupno in prodajno vrednostjo se kot kapitalski dobiček obdavči skupaj z drugimi obdavčljivimi prihodki. ●

VASILIJ KRIVEC